

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 020-03-5/2017/85
Ljubljana, 23. 1. 2019

Na predlog Mandatno-imunitetne komisije je Državni svet Republike Slovenije na 14. seji 23. 1. 2019, na podlagi prvega odstavka 50. člena Zakona o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US) in drugega odstavka 6. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) v postopku odločanja o pritožbi Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije in v postopku odločanja o potrditvi mandata Danijelu Kastelicu sprejel naslednja

s k l e p a:

- I. **Pritožba Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije zoper odločitvi Državne volilne komisije št. 041-52/2018-1 z dne 3. 12. 2018 in št. 041/60/2018 z dne 16. 10. 2018 je neupravičena.**
- II. **Izvoljenemu članu Državnega sveta-predstavniku negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva Danijelu Kastelicu se potrdi mandat.**

OBRAZLOŽITEV

1. Državni svet je prejel in pregledal Končni izid nadomestnih volitev člana Državnega sveta-predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva št. 041-51/2018-8 z dne 19. 12. 2018, ki ga je Državnemu svetu predložila Državna volilna komisija (v nadaljevanju: DVK), ter Potrdilo o izvolitvi za člana Državnega sveta Republike Slovenije št. 041-52/2018-6 z dne 19. 12. 2018.
2. Državni svet je 21. 12. 2018 prejel Pritožbo Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije zoper odločitve volilne komisije in predlog, da se Danijelu Kastelicu ne potrdi mandata (s prilogami) z dne 20. 12. 2018 (v nadaljevanju: pritožba).
3. Državni svet je ugotovil, da je pritožbo vložila upravičena oseba oziroma interesna organizacija, da je pritožba vložena pravočasno in da vsebuje vse zahtevane zakonske sestavine z vidika določb 109. člena Zakona o volitvah v državi zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 54/07 – odl. US in 23/17, v nadaljevanju: ZVDZ) v zvezi z 10. členom ZDSve. Na podlagi navedenega je Državni svet ugotovil, da je mandat Danijela Kastelica postal sporen.

4. Skupnost centrov za socialno delo Slovenije (v nadaljevanju: pritožnica) zatrjuje, da so bile v postopku DVK kršene temeljne svoboščine, in sicer volilna pravica, ki jo opredeljuje 43. člen Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a, v nadaljevanju: Ustava). Navaja, da DVK širi svoje pristojnosti in je na prvi in drugi Seznam izvoljenih predstavnikov v volilno telo za nadomestne volitve člana državnega sveta-predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva med drugim uvrstila elektorje, ki jih je predlagalo 21 zvez, društev in združenj, ki niso poklicne organizacije, temveč v okviru svojega članstva združujejo invalide po vrstah invalidnosti (na Seznamu elektorjev v poglavju A predstavniki pod rimskimi številkami od I do XXI). DVK tako v postopku ni upoštevala določbe 34. člena ZDSve, ki določa, da enega predstavnika za področje socialnega varstva volijo poklicne organizacije strokovnih delavcev na področju socialnega varstva. Pritožnica zatrjuje, da je DVK s svojim ravnanjem v postopku nadomestnih volitev ravnala nezakonito in s svojimi odločitvami vplivala na potek volitev in na neposredni izid volitev. Zaradi narave posrednih volitev, ki potekajo prek volilnih teles, je odločitev DVK o elektorjih ostalih poklicnih organizacij vplivala na položaj pritožnice, katere elektorji so tvorili isto volilno telo. Iz sodbe Vrhovnega sodišča RS št. Uv 8/2017 z dne 19. 11. 2017, sodbe Vrhovnega sodišča RS št. Uv 1/2018 z dne 25. 1. 2018, odločbe Ustavnega sodišča RS št. Up-1033/17 z dne 30. 11. 2017 ter iz Poziva poklicnim organizacijam strokovnih delavcev na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 62/18) po mnenju pritožnice izhaja, da se pri določanju števila elektorjev poklicne organizacije, ki tvorijo volilno telo, upoštevajo le tisti člani poklicne organizacije, ki se poklicno ukvarjajo z dejavnostjo, za področje katere je ustanovljena poklicna organizacija. Po presoji Vrhovnega sodišča poklicno ukvarjanje z dejavnostjo pomeni, da je oseba za to dejavnost usposobljena, da jo opravlja redno in v obsegu, za katerega dobi plačilo, ki je znaten vir za preživljanje. DVK mora na podlagi predložene dokumentacije preveriti, ali se člani poklicnih organizacij, ki volijo elektorje, poklicno ukvarjajo z dejavnostjo. Iz sodbe izhaja, da se ne upoštevajo katerikoli člani poklicne organizacije, ampak le tisti, ki se poklicno ukvarjajo z dejavnostjo, za področje katere je ustanovljena poklicna organizacija. Pritožnica opozarja, da društva, zveze in združenja, ki so predlagala elektorje na Seznamu, niso poklicne organizacije socialnega varstva in tako njihovi zaposleni tudi niso usposobljeni za opravljanje dejavnosti socialnega varstva in te dejavnosti tudi ne morejo poklicno opravljati. Kdo so strokovni delavci in strokovni sodelavci, ki lahko opravljajo dejavnost na področju socialnega varstva, določa Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg in 31/18 – ZOA-A, v nadaljevanju: ZSV) v 69. in 70. členu. Poklicne organizacije na področju socialnega varstva so po mnenju pritožnice lahko zgolj zveze, združenja, zbornice in skupnosti, ki združujejo zaposlene strokovne delavce in sodelavce s področja socialnega varstva, ter društva, ki združujejo zaposlene strokovne delavce in sodelavce s področja socialnega varstva (npr. Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije, Društvo psihologov Slovenije ipd.). Po mnenju pritožnice je nesprejemljivo, da 21 društev, zvez in združenj, ki združujejo uporabnike in ne strokovne delavce, imenuje svojega elektorja.
5. Pritožnica navaja, da tudi Seznam kandidatov/kandidatk za nadomestne volitve člana Državnega sveta-predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva št. 041-60/2018 z dne 16. 10. 2018, ki ga je pripravila DVK, ni v skladu z določbami ZDSve in posega v volilno pravico pritožnice. 15. člen ZDSve določa, da kandidate za člane Državnega sveta določijo interesne organizacije v skladu s svojimi pravili. Združenja, zveze in društva različnih uporabnikov ne morejo

biti interesna organizacija, ki bi združevala strokovne delavce na področju socialnega varstva in tako ne ustreza pogojem interesnega društva, ki bi lahko izvolilo svojega kandidata. Svojega kandidata ali kandidatko za državnega svetnika lahko v skladu z ZDSve predlagajo zgolj poklicne organizacije na področju socialnega varstva, to so društva, zveze, združenja, zbornice in skupnosti, ki združujejo zaposlene strokovne delavce in sodelavce s področja socialnega varstva. Organizacije, ki tega pogoja ne izpolnjujejo, ne morejo predlagati svojega kandidata. Pritožnica zatrjuje, da kandidata pod št. 1. Danijela Kastelica, ki je bil tudi izvoljen, ni predlagalo nobeno društvo, zveza, združenje, ki bi izpolnjevalo pogoje poklicne organizacije na področju socialnega varstva, in ga zato DVK ne bi smela uvrstiti na seznam kandidatov in kandidatk. Očitno je tudi, da kandidat, ki je po izobrazbi inženir metalurgije, ne izpolnjuje pogojev za poklicno opravljanje dejavnosti na področju socialnega varstva in ni strokovni delavec ali sodelavec v skladu z ZSV.

6. Državni svet je 21. 12. 2018 pritožbo poslal DVK, izvoljenemu kandidatu Danijelu Kastelico ter interesnim organizacijam, ki so bile predlagateljice kandidata Danijela Kastelica.
7. Danijel Kastelic v Odgovoru na pritožbo predlagatelja kandidata za člana Državnega Sveta-predstavnika negospodarske dejavnosti za področje socialnega varstva z dne 28. 12. 2018 navaja, da prijavljene invalidske organizacije izpolnjujejo vse zahteve ZDSve za volitve predstavnikov v volilno telo za izvolitev člana Državnega sveta-predstavnika negospodarske dejavnosti za področje socialnega varstva. Invalidske organizacije so po naravi svojega dela in v skladu z ZSV sestavni del sistema slovenskega socialnega varstva (64. člen). Izpolnjujejo temeljni pogoj interesnega zastopanja in zagovarjanja potreb na področju socialnega varstva. Izpolnjujejo tudi pogoj združevanja strokovnih delavcev na področju socialnega varstva, ki jih združuje kot fizične osebe, kot to zahteva ZDSve, v skladu z Zakonom o družtvih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg, v nadaljevanju: ZDru-1) in Zakonom o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/02 in 61/06 – ZDru-1, v nadaljevanju: ZInvO). Invalidske organizacije po navedbah Danijela Kastelica združujejo invalide (mnoge izmed njih tudi kot strokovnjake s področja socialnega varstva), njihove zakonite zastopnike in druge fizične osebe (strokovnjake z različnih področij), zaradi zagotavljanja in izvajanja socialnega varstva ter pri tem delujejo v javnem interesu na področju socialnega in invalidskega varstva. Tako v svojstvu poklicnega združenja združujejo tudi strokovne delavce na področju socialnega varstva, kar je ena od nalog invalidskih organizacij kot interesnega združenja zaradi zagotavljanja in uveljavljanja svojih interesov. Ob dejstvu, da ZDSve ne opredeljuje strokovnega delavca, je treba pri tem slediti ZDSve in sodbam Vrhovnega sodišča RS (Uv 8/2017, Uv 1/2018-11) ter odločbi Ustavnega sodišča RS (Up-1033/17), iz katerih izhaja, da je treba za opredelitev tega šteti, da opravlja predmetno dejavnost, za katero je usposobljen, zanjo dobi plačilo, jo opravlja redno in v zadostnem obsegu. Strokovni delavci z različnih področij socialnega varstva, združeni v invalidske organizacije, vse te pogoje izpolnjujejo, saj so za svoje delo usposobljeni, dejavnost opravljajo redno in v obsegu, za katerega dobijo plačilo, ki je znaten vir preživetja. Mnogi strokovni delavci s področja socialnega varstva - člani invalidskih organizacij pa imajo ob tem opravljen tudi strokovni izpit s področja socialnega varstva v skladu z ZSV, ne glede na to, da ga ZDSve ne zahteva. ZDSve tudi ne opredeljuje tipa in vrste izobrazbe, saj v skladu z nameni in nalogami Državnega sveta določa široko interesno zastopanje (odločba Ustavnega sodišča RS U-I-349/18-3 z dne 29. 11. 2018).

8. Danijel Kastelic v odgovoru navaja, da izpolnjuje vse pogoje za člana Državnega sveta v skladu z 2. členom ZDSve, ki določa pasivno volilno pravico. Poleg tega navaja, da prek 20 let opravlja različna strokovna dela na področju socialnega varstva. Vodi posebni socialni program socialne rehabilitacije in aktivnega vključevanja invalidov v družbo, deset let vodi Zvezo paraplegikov Slovenije s sedemdeset zaposlenimi uslužbenci, drugi mandat pa opravlja tudi funkcijo predsednika Sveta za invalide RS in je podpredsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije (vse navedeno zahteva visoko strokovno delo na področju socialnega varstva). Navaja, da izpolnjuje tudi vse, kar se zahteva za člane organizacij, ki delujejo na področju socialnega varstva: »Za svoje delo sem usposobljen, dejavnost opravljam redno in v obsegu, za katerega dobim tudi plačilo, ki je znaten vir preživetja.« (navedeno o dejansko opravljenem delu izkazuje pogodba o vodenju posebnega socialnega programa in Zveze paraplegikov Slovenije).
9. Danijel Kastelic tudi navaja, da invalidske organizacije in on sam osebno izpolnjujejo vse pogoje, ki jih določa ZDSve. To potrjuje tudi odločba Ustavnega sodišča RS U-I-349/18-3, ki ugotavlja, da ZDSve ne zahteva, da bi morali kandidati opravljati izključno dela na zadevnem področju oziroma da bi morala biti predlagateljica organizacija, ki bi opravljala dejavnost izključno na zadevnem področju in ne zahteva, da bi morali vsi njeni člani poklicno opravljati delo na področju (58. točka U-I-349/18-3). Namen ZDSve je široko interesno zastopanje znotraj interesnih skupin, kar še zlasti velja za interesno skupino negospodarskih dejavnosti, ki vključuje različne dejavnosti, ki so lahko vsebinsko in organizacijsko prepletene (prvi odstavek 34. člena ZDSve) in znotraj posamezne dejavnosti še različna vsebinska področja in podpodročja. Odločba navaja, da je treba razumeti določbe ZDSve, ki kot pogoj za kandidiranje oziroma predlagateljstvo določajo poklicno opravljanje dela oziroma dejavnosti tako, da ta pogoj izpolnjujejo ne le kandidati in njihovi predlagatelji, ki opravljajo delo oziroma dejavnost izključno na tem področju, temveč zadošča, če delo oziroma dejavnost na področju opravljajo v pomembnem delu (59. točka U-I-349/18-3). Ugotavlja tudi, da predlagatelj izpolnjuje pogoje, če v pomembnem delu izvaja aktivnosti na predmetnem področju. Ustavno sodišče v navedeni odločbi ugotavlja, da kandidat izpolnjuje zakonske pogoje za državnega svetnika tudi v primeru, da na področju opravlja tako strokovno delo in poslovodno funkcijo, katere bistvo je zagotavljanje pogojev za izvajanje dejavnosti.
10. DVK se je do navedb v pritožbi opredelila tako, da je v odločbi z dne 3. 12. 2018 v celoti sledila materialno-pravnim stališčem Vrhovnega sodišča Republike Slovenije iz sodbe št. Uv 15/2018-5 z dne 25. 10. 2018. Poudarila je še, da je Vrhovno sodišče RS pritožbo Skupnosti CSD Slovenije zoper izpodbijano odločbo z dne 3. 12. 2018 zavrglo (sklep VS RS Uv 16/2018 z dne 6. 12. 2018), Ustavno sodišče RS pa ustavne pritožbe zoper sklep Vrhovnega sodišča RS z dne 6. 12. 2018 ni sprejelo v obravnavo.
11. DVK je poslala gradivo v zvezi s postopkom potrjevanja seznamov elektorjev in kandidatov za člana Državnega sveta-predstavnik negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva. Državni svet se je seznanil z vsebino volilnih spisov, Sklepom Vrhovnega sodišča VS RS Uv 16/2018 z dne 6. 12. 2018 ter sklepom Ustavnega sodišča Up-1575/18-4 z dne 19. 12. 2018.

12. Odgovor na pritožbo je poslalo sedem predlagateljic Danijela Kastelica.
13. Odgovor Zveze društev vojnih invalidov Slovenije in Odgovor Društva distrofikov Slovenije na pritožbo sta v večji meri vsebinsko enaka tekstu v odgovoru Danijela Kastelica, pri čemer Društvo distrofikov dodaja, da imajo invalidske organizacije poleg interesnega združevanja invalidov tudi vlogo oblikovalcev in izvajalcev posebnih socialnih programov, s katerimi dopolnjujejo vlogo državne oziroma javne službe. Društvo distrofikov Slovenije izvaja dvanajst posebnih socialnih programov in je pridobilo status organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva. Programe vodijo strokovni delavci v skladu z ZSV. Poleg rednih članov (distrofikov), med katerimi so tudi takšni, ki so ustrezno strokovno usposobljeni na področju socialnega varstva, se v društvu interesno in s svojim aktivnim sodelovanjem povezujejo tudi zunanji strokovnjaki s področja invalidskega in širšega socialnega varstva. Iz 11. In 13. člena ZInvO izhaja, da morajo imeti invalidske organizacije strokovno usposobljen kader za vodenje posebnih socialnih programov ter tudi predložiti dokazila o pridobljeni strokovni izobrazbi, če želijo pridobiti status invalidske organizacije.
14. Odgovori Zveze delovnih invalidov Slovenije, Zveze invalidskih društev ILCO Slovenije, Zveze paraplegikov Slovenije, Društva paralitikov Slovenije – PARAS in Združenja multiple skleroze Slovenije so v večini identični tekstu v odgovoru Danijela Kastelica, pri čemer je dodano, da iz 5. člena ZInvO izhaja, da se neposredno po samem zakonu v njih združujejo tudi druge fizične osebe, ki podpirajo delovanje invalidskih organizacij, torej tudi fizične osebe, ki delujejo poklicno na tem področju, poleg tega, da so že med samimi člani invalidi osebe, ki na tem področju delujejo poklicno. Tako v svojstvu poklicnega združenja združujejo tudi strokovne delavce na področju socialnega varstva, kar je ena od nalog invalidskih organizacij kot interesnega združenja zaradi zagovarjanja in uveljavljanja svojih interesov.
15. Poleg tega je v odgovorih navedeno, da so odločbe DVK o sodelovanju invalidskih organizacij s po enim elektorjem ter odločbe o kandidaturi Danijela Kastelica postale pravnomočne in je zoper njih Skupnost CSD tudi že uporabila sodno varstvo oziroma pritožbo po ZDSve in ZVDZ ter po 25. členu Ustave. V skladu s 158. členom Ustave pa v pravnomočna razmerja ni mogoče posegati, razen v primerih in po postopkih, ki so določena z zakonom. Odločbe, ki jih pritožnica izpodbija, so postale pravnomočne s potekom 48 ur po vročitvi določb, ki so bile izdane 16. 10. 2018. To je pomembno tudi v luči odločbe Ustavnega sodišča U-I-349/18, ki v 31. odstavku in opombi št. 17 navaja, da je v pritožbi pred Državnim svetom dopustno uveljavljati vse nepravilnosti, ki so ali bi lahko vplivale na volilni izid, razen tistih nepravilnosti pri kandidiranju, glede katerih je že zagotovljeno predhodno sodno varstvo. Zoper nepravilnosti v pritožbi je Skupnost CSD že uporabila sodno varstvo, tako je bilo učinkovito sodno varstvo po 25. členu Ustave že zagotovljeno. Ugoditev zatrjevanim nepravilnostim v pritožbi bi pomenila poseg v pravnomočna razmerja pri nadomestnih volitvah v Državni svet.
16. Državni svet je 9. 1. 2019 prejel dodatna pojasnila s strani Zveze paraplegikov Slovenije. Pritožnica po navedbah Zveze paraplegikov Slovenije zmotno zatrjuje, da se ustrezna poklicna dejavnost na področju socialnega varstva dokazuje z opredelitvijo delavcev in sodelavcev z opravljenim strokovnim izpitom po 69. In 70.

členu ZSV. Pritožnica je po mnenju Zveze paraplegikov Slovenije spregledala dejstvo, da ZSV določa le posamezne socialnovarstvene storitve, praviloma tiste, ki se izvajajo na podlagi javnih pooblastil ali se financirajo iz proračuna in določa pogoje za te strokovne delavce, ne določa pa pogojev za vse ostale strokovne delavce, ki opravljajo ustrezno dejavnost, predvsem za vse tiste, ki v največji meri delujejo in se združujejo v nevladnem sektorju na področju socialnega varstva. ZSV po mnenju Zveze paraplegikov Slovenije določa pogoje za opravljanje socialno-varstvenih storitev, kot so določene v 10. členu ZSV (storitve, namenjene preprečevanju socialnih stisk in težav) in so v 11. členu ZSV taksativno navedene. Pojem socialno-varstvenih storitev, za katere opravljanje ZSV predpisuje pogoje v 69. in 70. členu, se morajo po mnenju Zveze paraplegikov Slovenije razumeti širše, kot jih opredeljuje ZSV, in ne morejo obsegati socialnih storitev izven tega zakona, niti se za socialne storitve izven ZSV ne morejo zahtevati kvalifikacije, ki jih za storitve po ZSV določa sam ZSV. Socialno dejavnost na drugih socialnih področjih izvajajo tudi strokovno usposobljene osebe po drugih zakonih ali v drugih organizacijah, kot so npr. invalidske organizacije, katerih status od leta 2002 ureja ZInvO. Po mnenju Zveze paraplegikov Slovenije se kvalifikacije po 69. in 70. členu ZSV zahtevajo samo za socialno-varstvene storitve, ki jih ureja ZSV. Po navedbah Zveze paraplegikov Slovenije so invalidske organizacije, tako kot vsako leto od sprejema ZInvO, izpolnile vse pogoje za predlaganje elektorjev in kandidatov za volitve v Državni svet, ter tokrat predlagale po enega elektorja ne glede na število članov v organizaciji. Vsaka invalidska organizacija je organizirana za področje države, saj se posveča posebnim oblikam invalidnosti in zato potrebuje tudi posebej izučene strokovne delavce. Vsaka organizacija je poklicna organizacija, saj združuje strokovnjake, ki izvajajo socialne programe za specifične oblike invalidnosti. Vsaka izmed organizacij ima status društva v javnem interesu po ZInvO, kar pomeni, da mora izvajati strokovne programe s strokovnimi delavci, drugače tega statusa ne bi pridobila. V vsaki organizaciji se združujejo tako invalidi kot strokovni delavci, ki se združujejo neposredno na podlagi ZInvO, mnogi izmed članov invalidov so tudi strokovnjaki, usposobljeni za sodelovanje v socialnih programih vsake izmed teh organizacij. Vsaka izmed organizacij je tudi interesna organizacija, saj zastopa tako interese invalidov in tudi strokovnih poklicnih delavcev in drugih poklicnih delavcev na specifičnem področju socialnega varstva za invalide, za katerega je organizacija ustanovljena. Trditve pritožnice po mnenju Zveze paraplegikov Slovenije nezakonito izključujejo vse ostale, ki opravljajo ustrezno dejavnost na področju socialnega varstva v skladu z ZDSve. Pritožnične trditve so po mnenju Zveze paraplegikov Slovenije v nasprotju z Ustavo, ki določa, da je Državni svet zastopstvo nosilcev socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov, v nasprotju z odločbo Ustavnega sodišča U-I-349/18, ki v skladu z nameni in nalogami Državnega sveta določa široko interesno zastopanje, v nasprotju s sodbama Vrhovnega sodišča Uv8/2017 in Uv 1/2018-11 ter odločbo ustavnega sodišča Up-1033/17, ki opredeljuje, da posamezniki izpolnjujejo pogoj ustrezne dejavnosti, če so za svoje delo usposobljeni, dejavnost opravljajo redno in v obsegu, za katerega dobijo plačilo, ki je znaten vir preživljanja, ter v nasprotju z ZSV, ki opredeljuje samo pogoje za posamezne socialno-varstvene storitve, ki se izvajajo na podlagi javnih pooblastil ali se financirajo iz proračuna ter ne opredeljuje in omejuje ostalih.

17. Vsi odgovori so bili poslani pritožnici in DVK. Pritožnica je v ugovoru na odgovore navedla, da iz imen vseh društev in zvez, ki so imeli svoje predstavnike kot elektorje, izhaja, da zastopajo invalide in ne poklicev. 36. člen ZDSve določa, da druge predstavnike negospodarskih dejavnosti v Državnem svetu volijo volilna telesa, ki jih sestavljajo izvoljeni predstavniki ustreznih poklicnih organizacij. Pritožnica je

predstavnica ustrezne poklicne organizacije in je za elektorje predlagala izvoljene predstavnike, ki so strokovni delavci socialnega varstva. Nasprotno pa zveze, društva in združenja niso ustrezne poklicne organizacije in njihovi elektorji ter kandidat v večini niso strokovni delavci s področja socialnega varstva. Pritožnica se strinja, da so invalidske organizacije v skladu s 64. členom ZSV del socialnega varstva, a jih, kot izhaja iz opredelitve v tem členu, ustanavljajo invalidi in drugi posamezniki v skladu z zakonom, da v njih izvajajo posebne socialne programe in storitve, utemeljene na značilnostih invalidnosti po posameznih funkcionalnih okvarah, ki ogrožajo socialni položaj invalidov. Ustanovijo in združujejo torej invalide in ne strokovne delavce s področja socialnega varstva. Pritožnica se ne strinja, da gre za poklicne organizacije strokovnih delavcev na področju socialnega varstva, kot to določa 34. člen ZDSve. Njihovo delovanje je usmerjeno v zastopanje pravic invalidov in ne stroke. 3. člen ZInvO določa, da je namen invalidske organizacije prostovoljno in neodvisno združevanje interesno povezanih invalidov in njihovih zakonitih zastopnikov, da ugotavljajo, zagovarjajo in zadovoljujejo posebne potrebe invalidov ter zastopajo interese invalidov. Pritožnica se strinja, da ni potrebno, da kandidat opravlja delo izključno na področju socialnega varstva in da je njegov predlagatelj poklicna organizacija izključno na tem področju, mora pa biti poklicna organizacija na področju socialnega varstva, kandidat in elektorji pa morajo v pomembnem delu opravljati delo na tem področju. Po navedbah pritožnice mora iti torej za predstavnike poklicnih organizacij socialnega varstva in ne za katerekoli druge predstavnike. Po navedbah pritožnice interesnega zastopanja ni mogoče širiti na tak način, kot je navedeno v odgovorih na pritožbo, saj ZDSve jasno določa, da predstavnika za področje socialnega varstva volijo poklicne organizacije strokovnih delavcev na področju socialnega varstva. O tem se je izreklo tudi Ustavno sodišče v odločbi U-I-349/18, ko je izreklo, da Državni svet ni splošen predstavniški organ, ker ne zastopa interesov vseh državljanov kot Državni zbor, temveč le interese navedenih skupin. Zato imajo volilno pravico samo tisti, ki so člani interesnih skupin, ki jim je zagotovljeno zastopstvo v Državnem svetu. Pritožnica je ponovno opozorila, da predstavnike volijo poklicne organizacije strokovnih delavcev na področju socialnega varstva. Strokovne delavce in sodelavce pa po mnenju pritožnice jasno opredeljuje ZSV. Pritožnica se ne strinja z navedbami Danijela Kastelica in njegovih predlagateljev, da ZDSve ne opredeljuje tipa in vrste izobrazbe, saj v skladu z nameni in nalogami Državnega sveta določa široko interesno zastopanje, prav tako tega ne najde v odločbi Ustavnega sodišča RS U-I-349/18-3. ZDSve po mnenju pritožnice jasno govori o strokovnih delavcih in sodelavcih s področja socialnega varstva, te pa opredeljuje ZSV, tako ni dvoma, kdo lahko voli svojega predstavnika v Državni svet. Pritožnica izpostavlja, da naveden postopek volitev ni bil v skladu z ZDSve, predvsem pa s ciljem oblikovanja Državnega sveta. Državni svet združuje predstavnike delodajalcev, delojemalcev, kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev, lokalnih interesov, univerz, visokih in višjih šol, pedagoških delavcev, raziskovalcev, kulture, športnih delavcev, zdravstvenih delavcev in strokovnih delavcev na področju socialnega varstva. Po mnenju pritožnice gre za predstavnike strok in ne za predstavnike različnih populacij v Sloveniji. Pritožnica zatrjuje, da ne drži, da so odločbe DVK pravnomočne in da v skladu s 158. členom Ustave v pravnomočna razmerja ni mogoče posegati, razen v primerih in po postopkih, ki so določena z zakonom. Državni svet ima pristojnost, da potrdi ali ne potrdi mandata državnega svetnika na predlog MIK in ni vezan na poročilo DVK. Pritožnica zatrjuje, da njena pritožba na MIK ni prepoznana, saj je postopek šele zdaj prišel do faze potrjevanja. Iz odločbe Ustavnega sodišča U-I-349/18 izhaja, da lahko zoper odločitev Državnega sveta, sprejeto v postopku potrjevanja mandatov Državnega sveta, vložijo vsak kandidat in predlagatelj kandidata.

18. Pritožnica je v dodatnem ugovoru na odgovore Zveze društev vojnih invalidov Slovenije, Društva paraliziranih Slovenije – Paras, Društva distrofikov Slovenije, Zveze paraplegikov Slovenije, Združenja multiple skleroze Slovenije ter vse ostale odgovore v postopku navedla, da vse organizacije, ki so podale odgovore, ne izpolnjujejo pogojev iz 2., 34. in 36. člena ZDsve. Pritožnica navaja, da evidentno ne gre za poklicne organizacije strokovnih delavcev na področju socialnega varstva. Pritožnica v celoti ugovarja navedbam v dodatnih pojasnilih Zveze paraplegikov Slovenije. Zveza po mnenju pritožnice napačno tolmači, kdo so strokovni delavci na področju socialnega varstva. 69. in 70. člen ZSV opredeljujeta strokovne delavce in sodelavce v poglavju z naslovom Delavci, ki opravljajo socialno varstvene storitve. 11. člen ZInvO določa, da ima status invalidske organizacije društvo ali zveza društev, če ima strokovno usposobljen kader za vodenje posebnih socialnih programov. 13. člen ZInvO kot dokazila za pridobitev statusa določa dokazilo o pridobljeni strokovni izobrazbi, opravljenem ustreznem strokovnem izpitu in referencah za vodenje posebnih socialnih programov. Pritožnica zanika trditev Zveze paraplegikov Slovenije, da lahko socialno-varstveno dejavnost v invalidskih organizacijah izvajajo strokovno usposobljene osebe po drugih zakonih. Po njenem mnenju ni jasno, katere zakone je s tem mislila Zveza paraplegikov in kateri drug strokovni izpit bi torej lahko po mnenju Zveze paraplegikov imeli strokovni delavci in sodelavci s področja socialnega varstva. Pritožnica je ponovno opozorila, da so člani invalidske organizacije glede na 5. člen ZInvO invalidi in njihovi zakoniti zastopniki, ter ne strokovni delavci s področja socialnega varstva. Izpostavila je, da invalidska organizacija ne more biti poklicna organizacija strokovnih delavcev na področju socialnega varstva, kar kot pogoj določa 34. člen ZDsve.
19. Če posamezna poklicna organizacija meni, da seznam izvoljenih predstavnikov ni določen v skladu z ZDsve, lahko na podlagi primerne uporabe določb 103. in 105. člena ZVDZ zoper odločitev DVK o potrditvi njenega seznama ali potrditvi seznama predstavnikov druge poklicne organizacije vložijo pritožbo na Vrhovno sodišče (tako Ustavno sodišče v odločbi št. Up-3564/07 z dne 6. 12. 2017, 6.–9. točka obrazložitve).
20. Državni svet se je seznanil, da je pritožnica 5. 12. 2018 na Vrhovno sodišče RS vložila pritožbo zoper Seznam izvoljenih predstavnikov v volilno telo za nadomestne volitve člana Državnega sveta-predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva št. 041-52/2018-1 z dne 3. 12. 2018, ki ga je DVK določila na 56. in 62. seji, 16. 10. in 27. 11. 2018, in Seznam kandidatov/kandidatk za nadomestne volitve člana Državnega sveta-predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva, št. 041-60/2018 z dne 16. 10. 2018, ki ga je DVK določila 16. 10. 2018. Vrhovno sodišče je 6. 12. 2018 sklenilo, da se pritožba zavrže, ker je prepozna. Vrhovno sodišče je pojasnilo, da je pritožnica je zamudila 48 urni rok, v katerem se zoper odločbo DVK lahko vložijo pritožbe na sodišče. Vrhovno sodišče je ugotovilo, da je šlo pri izpodbijanjem Seznama izvoljenih predstavnikov z dne 3. 12. 2018 zgolj za spremembo Seznama izvoljenih predstavnikov, št. 041-61/2018 z dne 16. 10. 2018, ki ga je DVK določila na 56. seji 16. 10. 2018, v delu, ki se nanaša na pritožnico. Navedeni seznam je bil spremenjen le v XXIII. točki poglavja A, in sicer tako, da je namesto ene predstavnice pritožnice DVK določila dvanajst izvoljenih predstavnikov pritožnice v volilno telo. Podlaga za tako spremembo seznama je bila odločba DVK z dne 27. 11. 2018, izdana v ponovnem postopku na podlagi sodbe Vrhovnega sodišča Uv 15/2018 z dne 25. 10. 2018, ki jo je sprejelo v postopku odločanja o pritožbi pritožnice zoper odločbo DVK z dne 18. 10. 2018. Seznam z dne 3. 12. 2018 v

izpodbijanem delu torej ni nov seznam, saj je bil že določen na seji 16. 10. 2018. Vrhovno sodišče tako v sklepu Uv16/2018-4 navaja: »Predstavniki, ki so bili navedeni pod številkami od I do XXI poglavja A, katerih določitev je izpodbijala pritožnica, so bili določeni že s Seznamom izvoljenih predstavnikov z dne 16. 10. 2018. Tega je pritožnica prejela 23. 10. 2018, skupaj z odločbo DVK z dne 18. 10. 2018. To pomeni, da je obravnavana pritožba, ki jo je Vrhovno sodišče prejelo 5. 12. 2018, očitno prepozna. Enako velja za pritožbo zoper Seznam kandidatov z dne 16. 10. 2018, ki ga je DVK določila 16. 10. 2018, saj se je pritožnica že v pritožbi z dne 24. 10. 2018, ki jo je pritožnica priložila obravnavani pritožbi, izrecno sklicevala na navedeni seznam in na kandidata Danijela Kastelica (predzadnji odstavek pritožbe z dne 24. 10. 2018). To pomeni, da je rok za vložitev pritožbe zaradi zatrjevanih nepravilnosti v zvezi s sestavo Seznama kandidatov zamujen.« Pritožnica je sklep Vrhovnega sodišča RS št. Uv 16/2018-4, s katerim je Vrhovno sodišče pritožbo zavrglo z obrazložitvijo, da je prepozna, prejela 7. 12. 2018.

21. Pritožnica se z odločitvijo Vrhovnega sodišča RS št. Uv 16/2018-4 ne strinja in se je zoper njo ter zoper Seznam izvoljenih predstavnikov v volilno telo za nadomestne volitve člana državnega sveta-predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva št. 041-52/2018 z dne 3. 12. 2018 in zoper Seznam kandidatov/kandidatki za nadomestne volitve člana Državnega sveta-predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva št. 041-60/2018 z dne 16. 10. 2018 pritožila na Ustavno sodišče RS dne 13. 12. 2018. Senat Ustavnega sodišča je na seji 19. 12. 2018 sprejel sklep, da se Ustavna pritožba zoper sodbo Vrhovnega sodišča št. Uv 16/2018 z dne 6. 12. 2018 ne sprejme, ker ne gre za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki je imela hujše posledice za pritožnika oziroma ne gre za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve.
22. Državni svet ugotavlja, da je bilo glede zatrjevanih nepravilnosti v zvezi z določitvijo elektorjev in kandidatov v kandidacijskem postopku zagotovljeno predhodno sodno varstvo po 103. in 105. členu ZVDZ v zvezi z 10. členom ZDSve.
23. Državni svet je po seznanitvi in vpogledu v vso pridobljeno dokumentacijo odločil, da je pritožba Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije zoper Seznam izvoljenih predstavnikov v volilno telo za nadomestne volitve člana Državnega sveta-predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva številka 041-52/2018-1 z dne 3. 12. 2018 in zoper Seznam kandidatov/kandidatk za nadomestne volitve člana Državnega sveta-predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva številka 041-60/2018 z dne 16. 10. 2018 neupravičena in potrdil mandat izvoljenemu članu Državnega sveta-predstavniku negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva Danijelu Kastelicu.

Alojz Kovšca
predsednik